

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Кафедра бухгалтерського обліку

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-
ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

***Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції, присвяченої пам'яті професора,
заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка***

ПОЛТАВА 2019

«Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством» : Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 1 (м. Полтава, 23 квітня 2019 року). – Полтава, 2019. – 416 с.

Редакційна колегія:

Дорогань-Писаренко Л. О. – к.е.н., доцент, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, декан факультету обліку та фінансів.

Канцедал Н. А. – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку, заступник декана по денній формі навчання зі спеціальності «Облік і оподаткування».

Плаксієнко В. Я. – д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку.

Яловега Л. В. – к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку, заступник завідувача кафедри бухгалтерського обліку з наукової роботи.

Лега О. В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку.

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, ветерана Великої Вітчизняної Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії (протокол № 12 від 27.05.2019 р.).

Дмитро Мусійович Фесенко
(1926-2012 рр.)

Науковий шлях Дмитра Мусійовича почався з навчання в аспірантурі Українського інституту економіки і організації сільськогосподарського виробництва та захисту кандидатської дисертації у 1967 році на тему «Планування, облік витрат і калькуляція собівартості продукції в колгоспах».

У тому ж році науковець був прийнятий на посаду доцента кафедри бухгалтерського обліку Полтавського сільськогосподарського інституту. З 1974 р. по 1988 р. працював проректором інституту з навчальної роботи, а з 1994 р. завідувачем кафедри бухгалтерського обліку. У 2001 р. професор Фесенко був обраний головою Полтавського регіонального відділення Федерації бухгалтерів, аудиторів і фінансистів АПК України.

Успіхи у науковій та навчально-методичній роботі Дмитра Мусійовича відмічені багатьма відзнаками, зокрема: член методичної Ради Міністерства сільського господарства СРСР (1975 р.); Заслужений працівник вищої школи Української РСР (з 1986 р.); член Методичної Ради з бухгалтерського обліку та звітності Міністерства аграрної політики України; ветеран Великої Вітчизняної Війни, має численні ордени та має медалі, зокрема «За доблесну працю».

З під пера Д. М. Фесенка випущено більше 180 науково-методичних праць і розробок (зокрема 28 підручників і посібників).

Зміст

<u>1. Облік і оподаткування: проблеми теорії, методології та організації</u>	
Алексєєнко Н.М. <i>Науковий керівник: Матюха М.М.</i> ВІДОБРАЖЕННЯ ДАНИХ ПО ОСНОВНИМ ЗАСОБАМ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ЗВІТНОСТІ	16
Артеменко Н.В. УПРАВЛІННЯ ВАРТІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ І БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК	18
Баклицька М. Р. <i>Науковий керівник: Лега О.В.</i> ЛОГІСТИЧНІ ВИТРАТИ: СУТНІСТЬ, КЛАСИФІКАЦІЯ	21
Безверхий К. В. СПІВВІДНОШЕННЯ НЕДОЛІКІВ ІНТЕГРОВАНОЇ ЗВІТНОСТІ ТА ПРОЦЕСУ ЇЇ ФОРМУВАННЯ	23
Бечко В. П. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ З УРАХУВАННЯМ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ КРАЇН ЄС	25
Білоцерківець В. В., Завгородня О. О. ВІД ПРОФІЛАКТИКИ ДО ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ІНСТРУМЕНТАРІЮ НАПЕРЕДОДНІ НОВОЇ ГЛОБАЛЬНОЇ КРИЗИ: РЕЦЕПТИ НЕОКЛАСИЧНОЇ ТЕОРІЇ ОПОДАТКУВАННЯ	29
Білоус А.І., Кривчун О. Ю. <i>Науковий керівник: Яловега Л. В.</i> ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ: АВТОМАТИЗАЦІЯ ОБЛІКОВОГО ПРОЦЕСУ	32
Борщова А. В., Чиркова Т. С. <i>Науковий керівник: Кулик В. А.</i> ОБЛІКОВІ ПОЛІТИКИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПОКАЗНИКИ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗГІДНО З ВИМОГАМИ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ	35
Брік С.В. ДЕПОЗИТНІ ОПЕРАЦІЇ: ДЕЯКІ НЮАНСИ ФІНАНСОВОГО ОБЛІКУ	37
Буйнецька А. С., Войтенко В. В. <i>Науковий керівник: Яловега Л. В.</i> НЕОБОРОТНІ АКТИВИ: ОСОБЛИВОСТІ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОБЛІКУ	40
Булах Л. А. ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА ЩОДО ОБЛІКУ ВИТРАТ НА РЕМОНТ ТА ПОЛІПШЕННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ	43

Масляникова А.С. <i>Науковий керівник: Рудик О.Г.</i> ПРОЦЕС УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В БАНКІВСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	326
Новік І.О., Андрєєв А.Р. КРИПТОВАЛЮТА - ІННОВАЦІЯ ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ	329
Паливода А.А., Чернорук С.В. РАЗВИТИЕ МЕДИЦИНСКОГО СТРАХОВАНИЯ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	330
Петренко В. О., Бражник Л. В. УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ В СИСТЕМІ БАНКІВСЬКОГО МЕНЕДЖМЕНТУ	333
Плясуля І. І. <i>Науковий керівник: Зайцева Л. О.</i> СУЧАСНИЙ СТАН БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	336
Подиков Є.С. ОСОБЛИВОСТІ СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ З МІЖНАРОДНИМ ВАЛЮТНИМ ФОНДОМ	338
Полулях К.С., Костюк А.М. <i>Науковий керівник: Панкратова Л.А.</i> БЕНЧМАРКІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА В СУЧАСНИХ УМОВАХ	341
Савчук А.В. <i>Научный руководитель: Чернорук С.В.</i> ФИНАНСИРОВАНИЕ БАНКАМИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ МАЛОЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО	344
Сова К.В., Онищенко О.В. ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В РОЗРІЗІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА АКТУАРНОГО АСПЕКТІВ	347
Шишко О.Б. <i>Науковий керівник: Герасименко О.В.</i> АСПЕКТИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	350
Юринець З.В., Юринець Р.В., Мицишин І.Р. СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ СТРАХОВИХ ПРОДУКТІВ В УМОВАХ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ТА НЕСТІЙКОГО РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА	353
Ярошевич Н.Б. БОРГОВЕ ФІНАНСУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ В ГАЛУЗЕВОМУ РОЗРІЗІ	356
<u>3. Аудит: роль, значення та перспективи розвитку</u>	
Бержанір І. А., Кутащук В. В. АУДИТ: НАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ	359

3. Аудит: роль, значення та перспективи розвитку

Бержанір І. А., к.е.н.,

доцент кафедри фінансів, обліку та економічної безпеки,

Кутащук В. В., здобувач вищої освіти

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

АУДИТ: НАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ТА ЄВРОПЕЙСЬКІ ТЕНДЕНЦІЇ

На сучасному етапі розвитку економіки аудит є одним з основних інструментів покращення якості бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Підвищений інтерес різних суб'єктів ринку до фінансових активів як до індикатора ефективної діяльності, фінансової стійкості і стабільності підприємства актуалізує питання, пов'язані з отриманням достовірної інформації про їх величину за допомогою якісно проведеного незалежного аудиту з метою прийняття на його основі ефективних рішень.

Аудиторську діяльність в Україні регулює введений в дію з 1 жовтня 2018 року Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» [1]. Закон, по суті, є комплексом невідкладних заходів щодо стабілізації ситуації на аудиторському ринку і вирішення його найбільш гострих проблем. Зміни торкнулися багатьох питань, включаючи атестацію і підвищення кваліфікації аудиторів; формат і зміст аудиторського висновку; прозорість аудиторського ринку; визначення відповідальності всіх сторін, що забезпечують достовірність фінансової звітності; порядок вибору аудиторської організації та багато іншого.

Разом з тим, розвиток аудиту пов'язаний з постійними змінами, які відбуваються в його організації у світовому масштабі. Але українське аудиторське співтовариство в основній своїй масі не знає, як розвивається аудиторська діяльність за кордоном. При цьому якість послуг багатьох вітчизняних аудиторських компаній часто дає підстави сумніватися у їх конкурентоспроможності в порівнянні з зарубіжними колегами [2]. Практика регулювання і організації аудиторської діяльності за кордоном досить різноманітна. Часом підходи до регулювання певних аспектів аудиторської діяльності в різних країнах взаємно виключають один одного. Вони визначаються особливостями законодавства і сформованої господарської практики. Розвиток вітчизняного аудиту вимагає значних зусиль для його приведення у конкурентоспроможний стан.

З точки зору Комітету з основних концепцій аудиту Американської асоціації бухгалтерів в США аудит являє собою процес об'єктивного збору та оцінки свідчень про економічні дії і події з метою визначення відповідності цих тверджень встановленим критеріям і представлення результатів перевірки зацікавленим користувачам [3].

Комітет з аудиторської практики в Великобританії дає більш просте визначення аудиту, під аудитом розуміється діяльність по незалежному

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством

розгляду спеціально призначеним аудитором фінансових звітів підприємства і висловлення думки про них при дотриманні правил, встановлених законом [3].

Незалежні аудитори за кордоном мають право працювати індивідуально, але, як правило, вони об'єднуються в окремі організації або фірми, так як це є більш ефективним. У сучасній практиці прикладом таких об'єднань є широко відомі фірми присяжних бухгалтерів у Великобританії, фірми дипломованих громадських бухгалтерів в США [4].

Порівнюючи нормативно-правові акти різних зарубіжних країн про організацію аудиту, можна виявити певну подібність в прийнятті рішень з багатьох питань щодо цієї сфери підприємницької діяльності. Наприклад, в нормативно-правових актах багатьох країн є положення про необхідність проведення аудиту річної фінансової звітності підприємства. Для кожної країни встановлено кваліфікаційні вимоги для дозволу на здійснення аудиторської практики. В Англії, наприклад, якщо особа не є членом будь-якого бухгалтерського органу, визнаного повноважним Державним секретарем, воно не має права бути аудитором.

Ще одним подібністю в аудиторській діяльності зарубіжних країн є право аудиторів бути присутнім і виступати на всіх зборах підприємства, що перевіряється. Що стосується відповідальності аудиторів за кордоном, то за недбалість у роботі, упущення, завідомо неправдиву оцінку діяльності, поряд з моральною і дисциплінарною відповідальністю, іноземні аудитори несуть матеріальну і навіть кримінальну відповідальність. Ще однією особливістю зарубіжного аудиту є те, що в зарубіжному законодавстві дається більш детальна класифікація видів аудиту. Наприклад, в законодавчих актах США, виділяють такі різновиди аудиту, як внутрішній, державний аудит, управлінський і аудит регулюючих органів [3].

В Україні розвитку аудиту перешкоджає відсутність «соціального» замовлення на якісний аудит і відсутність обов'язкового аудиту у фінансовій звітності непублічних компаній незалежно від обороту. Друга проблема для української моделі аудиту – це система контролю аудиторських послуг. Дотримання Міжнародних стандартів аудиту та контролю якості не просте завдання. Так, при опитуванні, проведеному Міжнародною Федерацією Бухгалтерів в 2016 році, 59 % вказали на проблему дотримання стандартів, при цьому не даючи розумної системи внутрішнього контролю якості аудиторських послуг, як це прийнято за кордоном [3].

Отже, аудит в Україні потребує значних фундаментальних реформ, при яких вимоги до аудиторської діяльності відповідали б вимогам економіки України.

Список використаних джерел:

1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21 грудня 2017 р. № 2258-VIII. URL: zakon.rada.gov.ua/go/2258-19.
2. Аудит: навчальний посібник / уклад. Бержаніс І. А. Умань: ВПЦ «Візаві», 2018. 230 с.
3. Небильцова В. М. Сучасні тенденції та перспективи розвитку аудиту.

4. Мацеева Н. В. Використання світового досвіду для підвищення конкурентоспроможності аудиторських компаній України. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія: Економіка.* 2015. Т. 23, вип. 9(2). С. 17–22.

Зайка В.В., магістрант

Науковий керівник: **Назаренко І.М.,** д.е.н., професор
Сумський національний аграрний університет

АУДИТ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ: КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ, МЕТОДИКА ТА ПРОЦЕС АЛГОРИТМІЗАЦІЇ

Облік розрахунків з оплати праці в сучасних динамічних умовах є одним з найскладніших. Відсутність стабільності у виплаті заробітної плати призводить, з одного боку, до соціальних катаклізмів, а з іншого - до звуженого відтворення внаслідок скорочення внутрішнього сукупного попиту. Заробітна плата є найголовнішим джерелом доходів фізичних осіб, отже від її розміру залежить сума сплачених податків, які є джерелом доходів бюджетів різних рівнів [1].

Складність організації облікового процесу створює умови для посилення контрольних функцій (в тому числі незалежного аудиторського контролю).

Аудит розрахунків з оплати праці є однією найважливіших ділянок аудиторської роботи, оскільки безпосередньо зачіпає економічні інтереси усіх без винятку працівників підприємства, що перевіряються. Крім того, відіграє важливу роль у системі як внутрішнього, так і зовнішнього аудиту. Це пов'язано з тим, що облік праці і заробітної плати є трудомістким, потребує уваги, сконцентрованості, значної кількості часу для оброблення великого масиву первинної інформації, має багато однотипних операцій [2].

Процес аудиту праці та її оплати повинен бути чітко спланований, а сукупність взаємопов'язаних стадій має забезпечити виконання ідентифікованої мети та завдань незалежного контролю.

Беручи за основу положення МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до міжнародних стандартів аудиту», метою аудиту праці та її оплати є отримання обґрунтованої впевненості у тому, що інформація про розрахунки з оплати праці, відображена у фінансовій звітності, регістрах синтетичного та аналітичного обліку, первинних документах не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства, помилок і відповідає вимогам нормативно-правових актів, застосованої концептуальної основи фінансового звітування [3].

У відповідності до ідентифікованої мети, завданнями аудиту праці та її оплати є:

- оцінка системи внутрішнього контролю підприємства;
- ідентифікація ризиків суттєвого викривлення;
- перевірка дотримання підприємством вимог нормативно-правових документів з питань регулювання бухгалтерського обліку праці та її оплати;